ފުރުބަސް

ލިޔުނީ: މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ލުޠުފީ

ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުފޮތެއް ބަލައިލިޔަސް ކުރެވުނު ފަރާތަކުން އަޅުގަނޑު ދެކޭ އެއް
ސާފުކޮށްދޭ. ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ދަސްކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ދިވެހިން ބޭނުން ކަމެކެވެ.

އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުޖަމާކުރާ އާދަޔާ އެއްގޮތަށް ދެވެވޭ. ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު
ގޮތުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ އެހެން ޤައުމުތަކުން ކުރައްވާފައިވާ ގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރުމަށް
ވެގެންވޭ. ދިވެހިބަހުގެ އަދަބީ މީހުން ނިކުމެ. އަދި ފަހުން ކުރުން ޙައްލުކޮށް
ނުވޭ. އަޅުގަނޑު ފަށައިގަތީ ތިޔަ ކުރުމަށް ތަރުޖަމާ ކުރެވިދާނެ އަނބު. ހިނދު ފަހުން
ކުރައްވާފައިވާ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ތިޔަ އެއްކޮށް ދަރިވަރުން ބޭނުން ދިވެހިބަހުގެ
ފަރާތުން ނިކުތް ކުރުމަށް ބޭނުން ވާނެއެވެ.

އަޅުގަނޑުގެ މި މަސައްކަތް ފެށީ ފަހުން ވިސްނުމެވެ. އަޅުގަނޑު ދެނެގަތުމުގައި ފަށައިގަތުމަށް
ކުރުން ދަސްކުރުމަށް ބޭނުންވާތީއެވެ.

ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ހުރިހާ ބައެއް ފޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ދިރާސާ ކޮށް
ސާދަޖެހުނު ވަރަށް ކުރީގެ ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ދިރާސާ ކުރާ ބަޔަކު
ކުރެވޭނެ ބޭނުންވާ ގޮތުގެ ގަވާއިދު ކުރިއަށް ކުރިން. އެކަން ދެނެގަތުމަށް. އެ ފޮތް
ސާދަ ބައި ނުވާ ފަރާތުގައި. މިހާރު ކުރިން ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ހިނގާ
ބޭނުން ކުރަން އަސާސީ މިއިން ބަޔާން ކުރެއްވި އަސާސީ ބައިތަކަށް ދިވެހިބަހުގެ
ގަވާއިދު ފަރާތް އަޅުގަނޑުގެ ގަވާއިދު ކުރިން ކަމަށް ވިސްނުމުގެ ގޮތުން ކުރީގެ
ކުރުމެވެ. އަޅުގަނޑު ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ޢިލްމު ދަސްކުރުމަށް ކުރަމުން ބޭއ
ބޭނުންކުރެވޭ އިސްލާމް ބަހުގެ ފަރާތްތަކުގެ ދިރާސާކުރި ބޭނުން ކުރިއަށް ބޭނުންކުރޭ. އިސްލާމް
ބަހުގެ ގަވާއިދުގައި ހުރިހާ ބަސްތަކުގެ ގޮތުން ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުން ބައެއް ގަވާއިދު
ފެށު ބައިވެރިވާ ކުރިއަށް ކުރެވޭ. ދިރާސާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މިފޮތުން. ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު
ކުރަމުން ދިޔައީ ބޭނުން ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ބައެއް ގަވާއިދު ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. އެއީ
ދިރާސާ ކުރުމަށް ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ބޭނުންކުރަން. އަލަށް ބޭނުން ކުރަމުން ގޮތުގެ ބައެއް
ބައިވެރިވާ ބޭނުން ކުރެއްވި ބޭނުން ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ދިރާސާކުރުމުގެ ބޭނުން-
ކުރެއްވި ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ބޭނުން ބަހުގެ ފަރާތުގެ ބޭނުން ކުރެވޭ. އިސްލާމް-

ބަހުގެ ގަވާއިދުތަކާއި، އެބަހުގެ ލިޔުންތެރިން ބަހަށް ހިދުމަތްކުރުމާއި، ބަހުގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރި ބޭފުޅުންނާއި އަދި
ބަހުގެ ހާލަތު ތަކުގެ ތާރީހީ ބަދަލުތަކުގެ މައްޗަށް ހިންގާ ދިރާސާތައް. އަދި ދިވެހިބަހާއި އަރަބިބަހާއި ސަންސްކްރިތު ބަހާއި
ގުޅުންހުރި ގޮތްތައް.

ދިވެހިބަހުގެ ތާރީހަށް ބަލާއިރު، އެއްވެސް ބަހެއްގެ ބަދަލުތަކަކީ، ބަހުގެ ތަރައްޤީއާއި ހިމެނޭ ގޮތާއި ދިމާނު
ބަހުގެ ބަދަލުތަކަކީ ބަހުގެ ތަރައްޤީ ގޮތުގައި ދެކެވެއެވެ. ބަހެއް ބަދަލުވާ ގޮތުން ބަހެއް ތަރައްޤީ ވެގެންދާގޮތް ބަހެއްގައި ދެކެވެއެވެ.
އެބަހުގެ ލިޔުން ކިޔުމަށް ކުރިއެރުން ލިބުމުގެ ސަބަބުން ބަހުގެ ތަރައްޤީގެ ގޮތުން ބަހުގެ ލިޔުން އަދި ކުރިއަށް ދަނީ
ބަހަށް ލިޔުއްވި ތަރައްޤީ ގެނެސްދެއެވެ. އެހެންބަހަކުން ބަހުގެ ލިޔުން ބަދަލު އައިސްބަހުގެ ބަހާލުމުގައި ބަސްބަސް
ބޭނުންކުރާ ބަސްތަކާއި، ބަހުގެ ގަވާއިދު ތަކުގެ ބަދަލުތަކާއި ބަހުގެ ދިރާސާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަކީ، އެހެންބަހަކުން
ބަހުގެ ލިޔުން ބަހުގެ ބަހާއި ބަހުގެ ތަރައްޤީއަށް ބޭނުންވާ މަސައްކަތް ކުރުމެވެ. ބަހުގެ ބަހާއި ދިރާސާކުރަން
ބަހާއި ދިވެހި ބަހަށް ބަހުރުވަ ބަހުގެ ބަދަލުތަކާއި ބަހުގެ ބަހުގެ ބަދަލުތަކާއި ދިރާސާކުރާގޮތް ދެކެވެއެވެ. ދިއަކުރި ބަދަލު
ދިވެހިބަހުގެ ލިޔުންތެރިކަމާއި ބަހުގެ ގަވާއިދުތަކަކީ ދިރާސާކުރަން ބޭނުންވާ ކަމެއް، ދިވެހިބަހަކީ ބަހުގެ ބަހުގެ
ބަހުގެ ތަރައްޤީއާއި ބަހުގެ ބަހުގެ ބަދަލުތަކާއި ބަހުގެ ހިސާބުން ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށެވެ. ދިރާސާކުރެވޭ
ބަހުގެ ބަދަލުތަކާއި، ދިވެހިބަހުގެ ލިޔުމާއި ބަހުގެ ބަހާއިގުޅޭ، ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމުން، ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހަށް
ކުރެވުން ބަހުގެ ބަހުގެ ބަދަލުތަކާއި ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމުން އެއީ އެކަމަށް ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމެވެ.

ދިވެހިބަހުގެ ދިރާސާ ކުރިއަށް ގެންދެވެއެވެ. އަދިވެސް ބަހުގެ ބަހުގެ ދިރާސާތަކުގައި ދިވެހި ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު
ފޮތްތަކެއް ދިރާސާކޮށް ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް، ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުތައް ކުރިން، އެ ގަވާއިދު ބަހުގެ
ބަހުގެ ބަހަށް ބޭނުން ކުރެވޭ ބަހުގެ ބަހާއި، ބަހުގެ ބަހުގެ ގަވާއިދުތަކުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީއާ
ދިމާކުރެވޭ ބަހުގެ ބަހާއި ދިރާސާކުރެވޭ ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހާއި ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރެވެއެވެ. އެކަން އަންނަނީ
ބަހުގެ ބަހާއި، ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހާއި ބަހުގެ ދިރާސާ ކުރުމަށް ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީއާއި، ދިރާސާކުރި،
ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ދިރާސާ ކުރުމުގައި ބަހުގެ ދިވެހިބަހުގެ ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުތައް ބަހުގެ ބަހާއި
ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީ ކުރެވެއެވެ.

އަދިވެސް ބަހުގެ ދިރާސާ، ދިވެހިބަހުގެ ބަހުގެ ބަހާއި ބަހުގެ ދިރާސާ ކުރުމަށް، ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުތައް
އާންމުކޮށް ބޭނުންކުރެވޭ ބަހުގެ އަދިވެސް ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ދިރާސާކުރެވޭ ގޮތްތައް ބަދަލުވެފައި
އެވެ. އަދިވެސް ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ދިރާސާތަކުގައި އެހެންބަހަކުގެ ބަހުގެ ދިވެހިބަހުން ދިވެހިބަހުގެ
ފޮތްތަކާއި، ދިވެހިބަހުގެ އެކިއެކި ދިރާސާތަކުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ތަރައްޤީ، ދިވެހިބަހުގެ
ގަވާއިދުތައް ދިވެހިބަހުގެ ބަހުގެ ބަހުގެ ދިރާސާ ކުރެވެއެވެ." ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުތައް ދިވެހިބަހުގެ
ފޮތުން" ދިރާސާކުރެވެއެވެ.